

העם האנושים החדשים

הנשיא ה-41 נכנס לתפקידו. הוא יביא עימו שינויים גדולים — גם ביחס לישראל.

בסוף השבוע הזה יתרחש מאורע חשוב בתולדות העולם והמדינה. בארצות-הברית, מדינה שישראל תלויה בה כל-כולה, עומד להתחלף השלטון.

במקום שחקיקולנוע זקן, בעל השקפות מלפני רור, ייכנס לתפקיד מדי נאי מיקצועי, המייצג רור צעיר יותר. הנשיא ה-41 של ארצות-הברית, חור ליה נוספת בשושלת בת יותר מ-200 שנה, ייכנס לתפקידו בבית הלבן בלי זעזועים. הוא מבאי עימו קבוצה שלמה חדשה של אנשי-מפתח, כולם בשנות ה-50 של חייהם או קרובים לכך.

בניגוד לחילופי-השלטון בישראל, שלא שינו דבר, חילופי-השלטון בארצות-הברית ישנו הרבה.

הם אמורים לרענן, לחדש, לשנות את גישת ארצות-הברית בכל תחומי החיים. אחד התחומים האלה הוא יחסה של ארצות-הברית לישראל ולסיכוסוף הישראלי-ערבי.

האימפריה המרושעת. הנשיא ג'ורג' בוש אינו הוגה-דיעות מעמיק, והוא לא יביא עימו לתפקידו תפיסה רחבה, חדשה ומגובשת. הוא אדם הר גיל להגיד על מצבים, לשמוע עצות

ולקבל החלטות והירות. אולם בוש וממשלתו החדשה (14 שרים בארצות-הברית האדירה, לעומת 26 בישראל הקטנטנה) יעמדו, עם כניסתם לתפקיד, מול עולם חדש, המשתנה במהירות. אם ירצו ואם לאו, הם יצטרכו לגבש תשובות חדשות על אתגרי רים חדשים.

לפני שמונה שנים, כאשר נכנס רור גלד רגן לתפקיד זה, שלטה בעולם המילחמה הקרה. בכל רחבי העולם סערו סיכסוכים מקומיים, שבהם נתמך צד אחד על-ידי האמריקאים והצד האחר על-ידי הסובייטים. מירוץ-החימוש צבר תאוצה בכל התחומים. רגן עצמו דיבר על "האימפריה המרושעת", וחרת על דיגלו את השינאה לברית-המועצות. העולם כולו התחלק לאנשים "טובים" ואנשים "רעים", וכל נושא השתלב במילחמת בני-אור בבני-חושך.

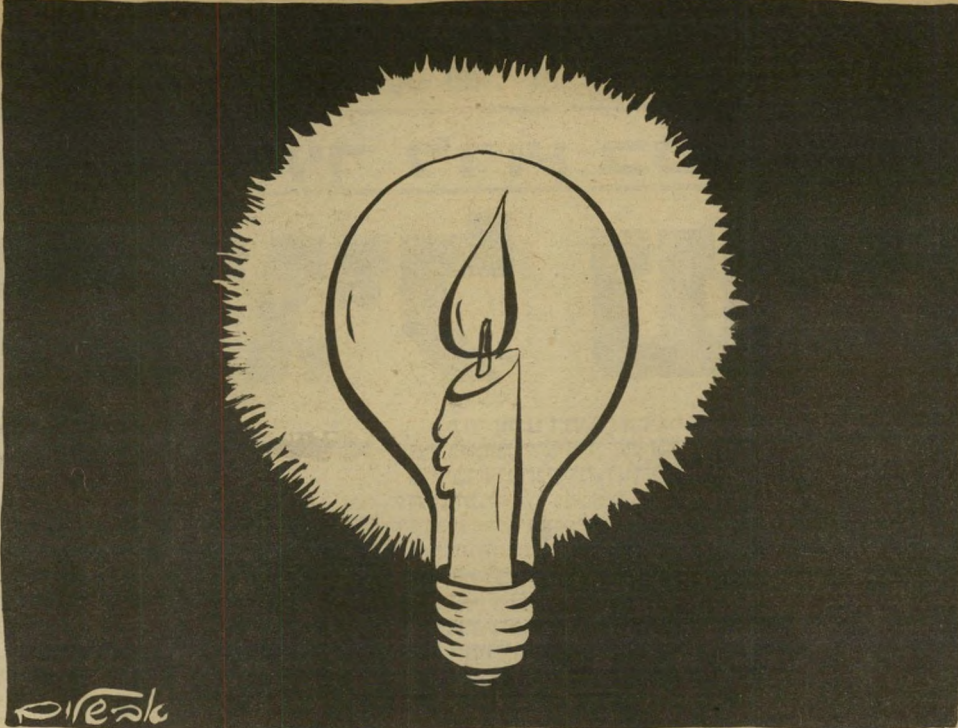
על רקע זה פרח גם האביב האמריקאי-ישראלי. וושינגטון, שלחמה ב"ניקארגואה", ושירה היו במילחמות פאקיסטאן, עיראק-איראן, אנגולה, אל-סלוודור, קאמפוצ'יאה ועוד, לא היו ססה לתת לאריאל שרון את האור הירוק לפלישה ללבנון.

המילחמה ב"טרור הבינלאומי" הפכה סיסמה חובקת-כל, ושימשה גם להיחלשות הסיכוסוף הישראלי-פלסטיני.

ידיד, גורבאצ'וב. העולם של ינואר 1989 שונה עד ללא-הכרה.

רגן עצמו דיבר, בדבריה-פרידה שלו בחמימות על "ידיד", מיכאיל גורבאצ'וב. מי שהיה הצאר האדום של האימפריה המרושעת הפך מלאך-השלום, סאנטר-קלאס בגלימה אדומה.

ממשלת-בוש תצטרך לקבל החלטה חדשה לגמרי. הסכנה האמיתית, שמן יקר.

תרגילים ותעלולים. תנאים אלה יקבעו את גישתה של ממשלת בוש גם לסיכוסוף הישראלי-ערבי. באק לים החדש של ירח-הרובש האמריקאי סובייטי, משתנה היחס האמריקאי לאש"ף והיחס הסובייטי לישראל. ילך ויגבר הלחץ לפשרה, להסדר-שלום. ממשלת-ישראל מנסה להיעדר לקראת מצב זה, באמצעות שורה של תרגילים ותעלולים (ראה הנון). הדבר לא יצלח. ישראל תצטרך להתאים את עצמה למצב החדש גם באופן מהותי. אש"ף כבר הקדים אותה בכך.

המרחפת כיום על ארצות-הברית, אינה טמונה בעוצמה הגרעינית הסובייטית, אלא בעלייה הכלכלית העצומה של מירוחאסיה (יפאן, קוריאה הדרומית, טיוואן, סין) ושל אירופה המערבית, העומדת להתאחד בגוש כלכלי ארי. ארצות-הברית וברית-המועצות יאלצו לצמצם בהרבה את נטל החימוש שלהן, כדי להחזיק מעמד בקרב הכלכלי. בכל רחבי העולם הולכות ודועכות מדרות הסיכסוכים המקומיים, מפני ששתי המעצמות חדלו מלשפוך עליהם שמן יקר.

יתכן כי שמונה השנים הבאות — שנות בוש — יגרמו למהפכה גדולה לא רק במערכות ארצות-הברית, אלא גם במערכות ישראל.

חוק מותו של חוק האם יורשעו אורחים על מעשה שהוא מותר לחבר-בנסת?

השבוע מת חוק בישראל: החוק הארס מיפגשים עם אנשי אש"ף. ארבעה חברי-בנסת, אנשי המימסד, הפרו את החוק הזה בגלוי (ראה עמודים 98). חוק מכה צעקנים מיקצועיים, ירודיים, כמו צחי הנגבי, לא התנגד לכך איש. אחרי שהסקרים הראו שרוב אזרחי-המדינה רוגלים עתה בהי דברות עם אש"ף, הפכה ההתנגדות ל-מיפגשים לסוס פוליטי מת. ארבעת חברי-הבנסת פעלו בהתאם לדעותיהם המוצהרות, ושניים מהם פעלו בהתאם למצעים הרשמיים של מילגותיהם בבחירות. לכן ברור כי עשו את מעשיהם תוך מילוי תפקידם כחברי-בנסת. על מעשים כאלה חלה חסינות מוחלטת, שאינה ניתנת להסרה.

אחרי שנקבע עיקרון זה, האם יוכל בית-המשפט בישראל להרשע אנשי-ציבור? אם לא, שאלהם חברי-בנסת, על עשיית אותה המעשה על-פי אותה ההשקפה?

פלי כוונה. למעשה היה ברור לכל ברדעת, עוד לפני קבלת חוק זה, שגישא כאן מעשה שלא ייעשה. הדבר נאמר בפה מלא בועדת-החקיקה-הדו-מישפט של הכנסת וגם במליאה, לפני ההצבעה. למרות זאת התקבל האבסורד הטמון ביסודו של החוק התבסס בכמה תכונות:

● על פי התפיסה המישפטית הרמוקרטית, המקובלת בישראל, אראפי שר להרשע אדם בעבירה פלילית אם לא היתה לו כוונה פלילית. חוק זה מתעלם מעיקרון-יסודי זה וקובע שיורשע גם אדם שכונתו לא היתה פלילית, אלא דווקא חיובית. ארבעה חברי-הבנסת, כמו קודמיהם, ביקשו לקדם את השלום ולהביא ברכה למדינה. הם לא ביקשו להזדהות עם אירגון-טרור, כפי שנקבע בחוק.

● ההידברות עם אש"ף היא עניין של השקפה פוליטית, והנושא שנוי במחלוקת פוליטית חריפה. במדינה דמוקרטית לא יתכן להשתמש בחוק הפלילי כדי לרכא ריעה פוליטית אחת ולעזור לריעה פוליטית אחרת. זוהי תכונה של מדינה טוטליטארית.

במצב הפוליטי הקיים, החוק הוא אנאכרוניסטי. איאפשר לאסור על פורטיקאים לעשות מעשה פופולרי — נוראה כי פגישות עם אש"ף עומדות להיות פופולריות מאוד.

העולם הזה 2681

הפאשלות רדפו את הדיד נוביק. הוא סיפר עליהן לדפנה ברק השבוע של נימרווד

נוביק, נשיא טורק את השופרות ושימון

אורי סביר וראי מחייך במנהאטן גיוריק. משם נראים עמיתיו לתואר "נערי-פרס" כושלים ונחב לים כזה אחר זה. תחילה זכה יוסי ביילין בכינוי "פורל". השבוע שייך לנימרווד נוביק.

היה לי שבוע נורא קשה, מאוד-מאוד קשה, סיפר הדוקטור נימרווד נוביק. מבין נערי-פרס — שגיל בצד, בייביפייס, מישקפיים — היה הצעיר הגבוה, בן ה-42, בעל התרומית הסמפטית יותר. הוא משר אל עברו פחות אש מאשר סביר, שחיכו נראה וצולם בכל מעמד היסטורי, למען הנכרדים.

נוביק גם לא היה מעורב בנסיונות המזורים של פטרונ, שימון פרס, להמציא תפקידים ותוארים בלתי-מתקבלים-על-הדעת (מנכ"ל מדיני" לביילין, כפשרה על כך שלא יוכל היה לשרת כסגן-שר). שמו של נוביק היה מופיע, מרי פעם, בכותרת ראוונית, מעוררת-קיינאה, על "שלחות חשאית": נר ביק נפגש עם הרוסים, נוביק בשליחות עלומה, נוביק פה, נוביק שם. יש אמנם סתירה בין המושג "חשאי" לבין הפירסום הסנסציוני המפורס של כל החשאיות הזאת, אבל נוביק, על-סממנות, דילג עד כה בחן על כל המשוכות וסימניה-השאלה.

אם במישר-החוק לא התלהבו במיוחד מחבורת-השאפתנים, שהסתערה על המישר בעיסקת-חבילה עם פרס ושעקפה את הנוהלים, במישר-האוצר היה מי שהחליט שלא הכל צחוק, והרליף לצבי זרחיה מאהרן את "מיסוך המגהצת" (המיסוך שבו ביקשו, בין היתר, מגהצת עבור פרס והטבות שונות ומשונות עבור עוזריו). למיסוך שהודלף אחרי הדוקטור נוביק.

אחרי שבוע של תגידה-רבותי בתקשורת, שוחחתי עם חתן-השמיחה, נוביק. הצעיר הפגוע הסביר לי ש אינו מרגיש שווה העיתוי הנכון מבחינתו לצאת לאר מה, אבל הסכים לשתף את הציבור ברגשותיו ולמנות את טעויותיו. לא, לא המגהצת, גם לא הנהג, אלא זרחיה.

טעות א': בטח שזאת היתה טעות להופיע בערב חרש כיום הראשון שעבר, מול זרחיה. אבל מה? פשוט שכתו להודיע לי שהמורכב בעימות עם זרחיה. אחת בור דאי הייתי מסרב, אלא מה! הגעתי אחרי-הצהריים לאולפן-הטלוויזיה בירושל, לים, ומצאתי לצדי בחור נחמד. לפתע מישוה אמר לו: זרחיה! אז הבנתי. הגבתי: אה, זה אתה!

טעות ב': בכלל לא הייתי צריך לדבר, כשפרצה הפרשה. הייתי צריך לשתוק תחילה ולהחליט איך להגיב בהמשך. עשיתי טעות. שימון פרס), כשטיילפנו אליו מנרדצה"ר כדי לראיין אותו על התוכנית הכלכלית, החליט להקדיש לכך 10 דקות. האמיני לי, בקושי יש לו זמן. בכל זאת, החליט להתראיין בנושא. התחילה ההקלטה באמצעות הטלפון, ומה היתה השאלה הראשונה שהפנו אליו? האם מה שפורסם על עוזריו, השבוע, זה במיטגרת הדוגמה האישית ששר האוצר...? אז שימון פשוט הוריד את השופרת. כל הכבוד לו!

משטיילפנו שנית, הוא אמר להם: כשתתעניינו באמת בתוכנית הכלכלית, אז תפנו אליי! לנוביק מייחסים כמה טעויות נוספות. למשל: שהכחיש שהיה לו נהג, ולמחרת היום התגלה שלאין נהג יש גם שם (משה וולמן ממשרד-החוק), ושלא הגיע ריווח למישר-החוק על-יכך ששלילת רישיונו של נוביק תמה. (העילה להעסקת הנהג היתה קשורה בכך שגלל רישיונו.)

ועוד: שחילק רשימה שכללה את המכוניות שעלין הן יוטלו מיסים, שהוכנה על-ידי יאיר רבינוביץ, נציב מסי-הכנסה, לפני שהרשימה אושרה רישמית. כך הוטעה הציבור לחשוב שמידוע-אלה מיסים יפלו עליו, ולבסוף הסתבר שלא דוברים ולא מיסים — הרשימה שאושרה לבסוף היתה צנועה בהרבה מזו שפורסמה תחילה.

הפקתי את הלחצים שלי, סיפר נימרווד, בצורה המעוררת אהדה כלפיו. איזה לחצים?

לא, לא לגבי סירירי-שלטון, גם לא לגבי נוהלים תקינים. להבא אברוק היטב לפני שאסכים להתר איין. למרתי הרבה: בזמן הקרוב אעדיף לשתוק עד שיהיה אירוע שיצדיק יציאה לציבור: אז אתייחס בהר חבה גם לפירסומים שהיו במשך השבוע. לא חשבתי שזה יימשך זמן כה רב. לא שיערתי שזה יתפתח כך. חלק מהפירסומים אפילו לא תרתי לקרוא. כן, נתקלתי בכולם. איזה שבוע!

מעבר לפיקנטריה, ומבלי להתייחס לזילזולו בסדר רים מישרדים ובסמכויותיהם של פקידים ותיקים, נוביק הוא צעיר חרוץ, מוכשר, משכיל, נעים-הליכות. עלס-חמורות.

נוביק שימון טורק את השופרות ושימון
הייתי צריך להחליט תוך שנייה מה לעשות. יש החלטות כאלה בחיים שצריך בשנייה... החלטתי להירשאר.
זאת היתה טעות. אחרי העימות, משהטתים השיי רור, שאל אותי זרחיה: למה התרגזת כל-יכך בעת השידור?
עניתי לו: אתה לא מבין בכלל מה עשיתי בפירסומים שלי? התנפלת על אנשים שעברו קשה במשך חודשים!
הוא באמת לא מבין אותנו. הוא מסקר כלכלה. הוא לא מכיר אותנו...